

CEZAÎ KONULARDA ULUSLARARASI ADLÎ İŞBİRLİĞİ KANUNU'NUN GETİRDİĞİ YENİLİKLER

REFORMS INTRODUCED BY THE LAW ON INTERNATIONAL JUDICIAL COOPERATION IN CRIMINAL MATTERS

I. Genel Olarak

Dışişleri Bakanlığı verilerine göre yurtdışında 5,5 milyonu aşkın Türk yaşamaktadır. Bu sayı, Türkiye'ye kesin dönüş yapmış olan kişilerle birlikte düşünüldüğünde ciddi sayıda insanımızın yurtdışı ile bağlantısının bulunduğu ortaya çıkmaktadır. Diğer yandan, Kültür ve Turizm Bakanlığının en son yayınladığı istatistik verilere göre 2014 yılında Türkiye'ye 40 milyonu aşkın yabancı turist gelmiştir.

Türkiye Avrupa Birliği üyesi olmamakla beraber, Avrupa Birliği ülkelerine komşu olması, gümruk birliği anlaşması bulunması, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın büyük çoğunluğunun Avrupa Birliği ülkelerinde bulunması gibi nedenlerle Ülkemiz, Avrupa Birliği içerisinde geçerli serbest dolaşımın neden olduğu sorunlardan etkilenmektedir. Bu ise, özellikle sınır aşan suç türleri ile mücadele açısından ciddi sorunlara neden olmaktadır. Bütün bu olaylar güçlü uluslararası adli işbirliği mekanizmalarını zorunlu kılmaktadır.

Buna rağmen, bugüne kadar bu adli işbirliği kapsamında kalan işlemleri iç hukukumuz yönünden bir bütün olarak düzenleyen özel mahiyette bir kanun bulunmamaktaydı. Gerçi bu konuda; hükümlülerin nakli 3002 sayılı "Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkumiyetlerinin İnfazına Dair Kanun" gibi bazı özel nitelikte kanunlar ile, suçluların iadesi hakkındaki 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 18inci maddesi gibi bazı hükümler bulunmaktaydı. Fakat bu düzenlemeler konuya ilişkin ihtiyacı tam olarak karşılamakta yetersiz kalmaktaydı.

Ancak bilindiği üzere Anayasamızın 90inci maddesinin beşinci fıkrası gereğince usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmünde olup, iç hukukumuzda doğrudan sonuç doğurduğundan, adli işbirliği talepleri esas itibarıyla milletlerarası andlaşmalara göre, bunun da bulunmaması halinde ise mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde yerine getirilmektedir. Nihayetinde söz konusu boşluğu doldurmak üzere 23 Nisan 2016 tarihli ve 6706 sayılı "Cezaî Konularda Uluslararası Adlî İş Birliği Kanunu" kabul edilmiştir.

6706 sayılı Kanun 7 bölüm ve 38 maddeden oluşmaktadır. Kanun'un genel hükümlerinde esas olarak tüm adli işbirliği türlerine ilişkin genel esaslar ve özellikle Bakanlığımızın merkezi makam yetkisi düzenlenmiştir.

I. General Overview

According to the data obtained from the Ministry of Foreign Affairs, over 5,5 million Turks live abroad. Also, taking into account the citizens who returned to Turkey indefinitely, it turns out that a very considerable number of our citizens have connections with foreign countries. On the other hand, according to latest statistical data published by Ministry of Culture and Tourism, over 40 million tourists came to Turkey in 2014.

Despite being a non-member of the EU, our Country is being exposed to the influence of problems stemming from the freedom of movement within the EU, due to the fact that Turkey is a neighboring country to the EU, that a Customs Union agreement is in place and that the majority of our citizens living abroad are located in EU countries. This situation causes serious problems, especially with regard to the fight against cross-border crimes. All of these factors necessitate strong international judicial cooperation mechanisms.

In spite of this situation, so far, there has been no special law regulating procedures within the scope of judicial cooperation with regard to our domestic law. The Law no. 3002 on the "Execution of Convictions Given by the Foreign Courts concerning the Turkish Nationals and Convictions Given by the Turkish Courts concerning the Foreign Nationals" sets out the provisions for the transfer of sentenced persons, whereas Article 18 of the Turkish Criminal Code no. 5237 regulates extradition. But these legal arrangements fell short in meeting the requirements fully, regarding the issue.

However, as it is known, pursuant to Article 90, Paragraph 5 of our Constitution, international treaties in force, have the power of law, and thus have direct influence and consequence on our domestic law. The requests for judicial cooperation, essentially, have been executed in accordance with international treaties, if they do not exist, then within the framework of principle of reciprocity. Finally, in order to fill the gap in question, the Law no. 6706 on "International Judicial Cooperation in Criminal Matters" was adopted on 23 April 2016.

The abovementioned law consists of 7 Chapters and 38 Articles. The general provisions of the law govern the general principles concerning all types of judicial cooperation and especially the competence of our Ministry as the Central Authority. In other chapters, issues of legal assistance, extradition, transfer of investigations and prosecutions, transfer of execution and transfer of sentenced persons, have been covered.

Diğer bölümlerde de adli yardımlaşma, iade, soruşturma ve kovuşturma devri, infaz devri ve hükümlü nakli konularına yer verilmiştir.

II. Cezaî Konularda Uluslararası Adlî İş Birliği Kanunu'nun getirdiği önemli yenilikler

a. Adli Yardımlaşmada Yenilikler

Kanunun ikinci bölümünde esas itibarıyla Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi ile belirlenmiş olan adli yardımlaşma müessesesinin genel ilkeleri iç hukukumuza taşınmıştır.

Bundan başka, halen mevzuatımızdaki genel hükümler çerçevesinde uygulanan video konferans yöntemiyle uluslararası adlı yardımlaşma yasal zemine kavuşturulmuştur. Adlı yardımlaşma taleplerinin gerek talep eden, gerekse talep edilen devlet olarak görüntülü ve sesli iletişim tekniği kullanılması yoluyla yerine getirilebilmesine olanak sağlanmaktadır.

b. Suçluların İadesinde Yenilikler

Kanunla getirilen diğer bir önemli yenilik “Rızaya Dayalı İade” müessesesinin kabulüdür. Rızaya dayalı iade, kişinin iadeye rıza göstermesi halinde, olağan iade usulü izlenmeksiz talep eden devlete iade edilmesidir. Böylece, “Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Üçüncü Protokol”de düzenlenmiş bu müesseseye iç hukukuma aktarılmış ve ilgilinin kabul etmesi halinde iade sürecinin kısa sürede sonuçlandırılması amaçlanmıştır.

Diğer bir yenilik ise iade hususunda yerine getirme kararının verilmesine ilişkindir. Daha önce, Türk Ceza Kanunu'nun mülga 18 inci maddesi uyarınca, ağır ceza mahkemesi tarafından “iade talebinin kabul edilebilir olduğuna” dair verilen karar kesinleştikten sonra, bu kararın yerine getirilip getirilmeyeceği Bakanlar Kurulunun takdirinde bulunmaktaydı. 6706 sayılı Kanun ile iade sürecini kısaltmak amacıyla, diğer yabancı devlet uygulamaları da dikkate alınarak, Bakanlar Kurulu kararı yerine, “iade talebinin kabul edilebilir olduğuna” dair kararın uygulanması Dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarının görüşü alınarak Adalet Bakanının teklifi ve Başbakanın onayına bırakılmıştır.

II. Important reforms introduced by the "Law on Judicial Cooperation in Criminal Matters"

a) Reforms in Legal Assistance

Essentially, in the second chapter of the law, the general principles of legal assistance concept is introduced into our domestic law, which have been established by the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters.

Additionally, international legal assistance, which has been implemented by the method of video conference within the framework of general provisions of our legislation, has gained legal ground. It is now possible to fulfill legal assistance requests through use of audio and visual communication techniques, for both requesting and requested states.

b) Reforms in Extradition

Another reform that is introduced by the new law is that the adoption of "Extradition based on Consent". It means the extradition of the sentenced person to the requesting state without following the routine extradition procedure if he/she gives consent to his/her extradition. Through the adoption of the law, this concept has been transferred into our domestic law, which was previously regulated by the "Third Additional Protocol to the European Convention on Extradition". What is aimed by this provision is the speedy conclusion of extradition procedures, if the sentenced person gives consent.

Another reform concerns the rendering of execution decisions on extradition. Formerly, pursuant to the abolished Article 18 of Turkish Criminal Code, following the finalization of the decision of "acceptability of the extradition request" by the high criminal court, it was under the discretion of Cabinet of Ministers to make the final decision about the request. In order to shorten the extradition proceedings and by taking into account the practice in other states, the new Law no. 6706 also introduced the following reform: now, the implementation of the court decision on the "acceptability of the extradition request" is to be ratified by the Prime Minister, following the proposal of the Minister of Justice and by taking the opinions of the Ministry of Foreign Affairs and Ministry of Interior.

c. Soruşturma ve Kovuşturma ile İnfazın Devrinde Yenilikler

Soruşturma ve kovuşturma devri bugüne kadar sadece Ceza Kovuşturmalarının Aktarılmasına Dair Avrupa Sözleşmesi hükümlerine göre ve bu Sözleşmeye taraf devletlere yapılabilmekteydi. Yine, infaz devri de, Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi hükümlerine göre, anılan Sözleşmeye taraf devletlere yapılabilmekteydi. Kanun ile tüm devletlere soruşturma ve kovuşturma ile infazın devri imkanı getirilmiştir.

d. Hükümlülerin Naklinde Yenilikler

Hükümlü nakline ilişkin mülga 3002 sayılı Kanun hükümleri dikkate alındığında, sadece yabancı devlette hüküm giyen Türk vatandaşlarının Ülkemize nakilleri mümkün oldu. Kanun, Türkiye ile sıkı sosyal bağlı olan yabancıların da Ülkemize nakillerini mümkün hale getirmiştir. Aynı şekilde Ülkemizde hükümlü bulunan kişilerin uyruğuna bakılmaksızın sıkı sosyal bağıntının bulunduğu yabancı devlete nakline imkân tanımaktadır.

Diğer önemli bir yenilik ise, aynen infaz sisteminin benimsenmesidir. 3002 sayılı Kanun uygulamasında yabancı devlet mahkemeleri tarafından verilen kesinleşmiş mahkûmiyet kararlarının Türkiye'de infazı için dönüşüm kararı alınarak hükümlü nakli işlemi gerçekleştirilmektedir. Kanun ile Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmenin "İnfazın Devamı" başlıklı 10 uncu maddesindeki ilkeler iç hukuka aktarılarak, yabancı devlet mahkemeleri tarafından verilen mahkûmiyet kararının dönüşüm kararı alınmadan Türk kanunlarına göre infaz edileceğine ilişkin düzenlenme yapılmıştır.

Getirilen bir diğer yenilikle; hükümlü hakkında hapis cezası ile birlikte adli para cezasına hükmedilmesi ve para cezasının ödenmemesi halinde, para cezası hapse çevrilerek, para cezasını ödeyememenin nakle engel olmasının önüne geçilmektedir.

III. Sonuç ve Değerlendirme

"Cezaî Konularda Uluslararası Adlı İş Birliği Kanunu" ile milletlerarası anlaşmalar dışında uluslararası adlı işbirliğini bir bütün olarak düzenleyen bir kanun Türk hukukuna kazandırılmıştır. Bu yönü itibarıyla Merkezi Makam olarak Adalet Bakanlığının uluslararası adlı işbirliğinden görev ve yetkilerinin tanımlanmış olması bile tek başına önemlidir. Tanımlanan bu görev ve yetkiler esasen Merkezi Makam olarak milletlerarası anlaşmala dayanarak Adalet Bakanlığı tarafından kullanılmaktaydı. Ancak, iç hukukumuz açısından konuya veya devlete özel milletlerarası anlaşmalar yerine, uygulama açısından daha kolay olan tek bir kanunla bu iş ve işlemlerin yürütülmESİ uygulama açısından ciddi kolaylıklar sağlayacaktır.

c) Reform regarding the Transfer of Investigations, Prosecutions and Execution

Up till now, transfers of investigations and prosecutions could be done according to the European Convention on Transfer of Criminal Proceedings and to the states that are parties to this Convention. Similarly, transfer of executions could be done according to the European Convention on International Validity of Criminal Judgments and to the states that are parties to this Convention. By means of this Law, transfer of investigations and prosecutions, as well as execution to all states has been facilitated.

d) Reforms in the Transfer of Sentenced Persons

Considering the provisions of the abolished Law no. 3002, regarding the transfer of sentenced persons, we see that only the transfer of Turkish citizens sentenced in a foreign country, was possible. The new Law introduces the possibility that the foreigners, who have strong social connections with Turkey, can also be transferred to our Country. Likewise, regardless of the nationality of sentenced persons in our Country, their transfer to a foreign state with which he/she has strong social connections, has also been enabled.

Another important reform is the adoption of the same execution system. In the implementation of Law no. 3002, the transfer of sentenced persons was being carried out through a conversion decision, for the execution of finalized conviction judgments rendered by foreign state courts, in Turkey. Through this Law, the principles set forth in Article 10 of the Convention on Transfer of Sentenced Persons, have been transferred into our domestic law and thus, a new provision which stipulates that "the sentences of conviction rendered by foreign state courts shall be executed according to Turkish laws without obtaining a conversion decision" has been introduced.

Another reform is that in case the convict was sentenced to an imprisonment and also a pecuniary fine, and he/she fails to pay that amount, then this amount shall be converted into imprisonment, so that non-payment does not hinder the extradition.

III. Conclusion and Evaluation

This new Law on "International Judicial Cooperation in Criminal Matters" has been a great gain for Turkish Law, as it wholly regulates the international judicial cooperation, excluding the international treaties. In this sense, even the fact that duties and powers of the Ministry of Justice, as the Central Authority, have been described is important on its own. These duties and powers were -in fact- being used by the Ministry of Justice, as the Central Authority, based on international treaties. However, introducing this new law into our system shall provide significant convenience in respect of the implementation of relevant procedures with a unique law, instead of referring to topic or state-specific international treaties.